ANUL III. — No. 18
15 IULIE 1927.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în românul necinstit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine statutare“

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei.
In streinătate 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. LAZĂR ISAICU
Prim Redactor: Dr. CAIUS BARDOȘI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STR. BOB No. 7.

TIPOGRAFIA „DACIA“
CLUJ, C. VICTORIEI 7

ANUL III. — Nr. 18

15 IULIE 1927

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine statutare"

O propunere isvorîtă din logica faptelor

Rezultatul alegerilor generale se cunoaşte.

Au trimes reprezentanţi în Parlament numai acele partide, cari au dovedit că posedă o solidă organizaţie. Acesta a fost şi gândul legiuitorului din primele trei luni ale anului 1926, când a elaborat legea electorală.

Liga Apărării Naţionale Creştine, care în 1926 a avut 10 deputaţi, nu a dobândit în 1927 nici un mandat, pentrucă s'a rupt în două conducerea ei. Când în ziua de 10 Iunie acest an, am atras atenţia dlui Cuza asupra dezastrului electoral ce va rezulta din desbinarea, căreia Dsa nu voia nici în ultima clipă să-i pună capăt, mi-a răspuns semeţ şi încrezător, că îşi ia toată răspunderea.

Dezastrul s'a produs din vina Dsale. A sosit momentul să suporte consecinţele răspunderii despre modul cum a condus L. A. N. C.

Răspunderea implică o sancţiune cu două laturi: una morală şi alta politică. Latura morală se concretizează în discreditul total şi definitiv, cu care îl copleşesc toţi aderenţii lui de până ieri; sancţiunea morală aduce în mod inexorabil şi pe cea politică: un şef care duce o organizaţie la dezastru, chiar dacă nu ar fi vinovat, nu mai poate sta în fruntea ei. Dl A. C. Cuza este singurul vinovat. Cu atât mai mult, prin rezultatul alegerilor este decăzut iremediabil din calitatea de şef.

Aceasta nu înseamnă că cu îndepărtarea lui, focul sacru al mişcării s'a stins. Mişcarea nu este a unui om, oricare ar fi el, ci a naţiei româneşti ce se află în grea suferinţă. Actualmente, organizaţia chemată să-i dea putinţa de manifestare politică, trece printr'o criză de conducere, care trebue cât mai curând resolvită, pentru ca mişcarea după-ce va fi îndurat o cât mai scurtă stânjenire, să-şi urmeze calea ei firească în continuă ascensiune, conform intereselor de salvare ale neamului nostru de sub jugul jidovesc.

Se impune o consfătuire neîntârziată a tuturor acelora cari, în urma dezastrului electoral, vor fi înţeles că pornirea poporului român spre a scăpa de Jidani şi a-şi croi o soartă mai bună în ţara lui, că această pornire nu poate servi nici ca trambulină pentru arivişti, nici de prilej pentru practica despotismului la şefie.

Se cere o selecţiune atentă la formarea cadrelor spre a împiedeca întroducerea elementelor, cari au compromis mişcarea. Se cere desfăşurarea unei propagande neîntârziate în fiecare judeţ, spre a dovedi poporului că mişcarea naţionalistă şi creştină a întrat într'o fază de reorganizare temeinică. Se cere schimbarea numelui, rămânând bine înţeles programul care este în cea mai mare parte proprietatea intelectuală a organizaţiei de la Cluj, ce se numea „Acţiunea Românească".

Organizaţia cea nouă va trebui să poarte în titulatura sa cuvintele *naţional* şi *creştin*, pentrucă destăinuesc sufletul mişcării; iar în loc de cuvântul „apărare" care spune prea puţin şi prea timid, având în vedere interesele permanente ale neamului ameninţat, va întra cuvântul *Acţiune*, pentrucă noi înţelegem ca munca noastră, întru întărirea naţiunii şi a bisericii faţă de năvala Iudaismului disolvant, să ia forma unei *politici de stat*, care nu se poate înfăptui de cât prin acţiune directă şi ofensivă.

Pentru aceste consideraţiuni, propun ca organizaţia în cadrul căreia vom lupta să sa numească: *Acţiunea naţională creştină*.

O grupare politică, arătându-se demnă de acest nume prin fapte, cari să ridice poporul român la locul de întâiatate ce i se cuvine în ţara lui, şi care să aducă *moralizarea vieţii publice prin pilda dezinteresării şi a sacrificiului conducătorilor ei*, o astfel de grupare este cu înfrigurare aşteptată de imensa majoritate a naţiunii.

Cauza pentru care luptăm fiind dreaptă, viitorul unei atari grupări politice este asigurat, dacă va avea norocul de o conducere pricepută, neclintită în credinţă şi desbracată de orice preocupări personale.

I. C. Cătuneanu.

Un Occidental despre chestiunea jidovească în România

In revista noastră s'au publicat o sumă de documente privitoare la chestiunea jidovească[1]), de aşa natură în cât cercetătorul de mai târziu al acestei probleme va trebui să caute în biblioteca Universităţii din Cluj „Infrăţirea românească", socotindu-se fericit, că va fi găsit acolo un material preţios ce nu se mai poate afla de cât cu mare trudă şi cu totul răsleţit în alte publicaţiuni.

In acest număr reproducem un document publicat în *Noua Revistă Română* din 1 Octombrie 1900, care document a luat naştere prin lăudabila iniţiativă, ce a avut Dl Profesor Rădulescu-Motou, dela Universitatea din Bucureşti, de a fi întrebat[2]) între alţii şi pe cunoscutul savant occidental *Houston Stewart Chamberlain*, dacă „ar sfătui pe Români să acorde Evreilor depline drepturi civile şi politice".

Nu anticipăm nimic asupra răspunsului primit. Dăm simpla informaţie, că autorul acestor rânduri a citit în întregime acel răspuns înaintea unei adunări studenteşti, în ziua de 10 Dec. 1926, în sala cea mare a prefecturii din Cluj, şi că tineretul universitar a rămas pe gânduri. Am credinţa fermă, că ori-care din cititorii noştri, luând cunoştinţă despre coprinsul documentului de mai jos,

va fi stăpânit de o adâncă îngrijorare; iar oamenii politici, cari nu sunt simpli profitori ai situaţiilor de viaţă publică, ci concentrează în sufletul lor grija pentru ziua de mâne a acestui neam, acei puţini oameni politici, de care astăzi dispune România întregită, scrutând şi propria lor conştiinţă şi zările viitorului, se vor întuneca, ori-cât ar fi de optimişti. Ori-ce cuvânt mai mult este de prisos. Iată coprinsul scrisorii:

Dlui Director al „Noii reviste române."

Mult Stimate Domnule,

Nu este uşor a răspunde în mod lămurit şi convingător, în marginile unei scrisori, la întrebarea D-tră.

Fraze se pot lesne aşterne: cu fraze aş putea, fără mare osteneală, să'mi atrag după dorinţă, ori aplausele marei plebe, aşa numite liberale, care se entusiasmează pentru o „omenire" abstractă, ori aprobarea unei mulţimi de evreo-fagi sălbatici şi ignoranţi: renunţ cu plăcere la amîndouă. Căci deşi trebue să presupun că vocea mea nu va fi băgată în seamă, totuşi nu pot să trec cu vederea că e vorba aici de o chestiune serioasă şi sfîntă, cu urmări foarte îndepărtate. Alţii pot da puţină însemnătate vorbelor mele, eu nu pot face aceasta. Ori cît de mărginită ar fi competinţa mea şi ori cît de fragmentară ar eşi această consultaţie, n'aş putea vorbi dacă n'aşi simţi că am dreptul de a lua asupra mea responsabilitatea vorbirei. De unde trebue dedus acest drept?

In acel vers al primei scrisori corintiene, apostolul ne învaţă cum trebue să fie părerea noastră pentru ca *vorbele noastre să nu fie vorbe goale: din iubire trebue să isvorească.* Şi ce iubire poate fi decisivă aici? Aceea pentru o „omenire" abstractă, care există numai în creerii unor visători slabi de înger sau ai unor doctrinari mărginiţi? Aceea care strînge la piept cu tot atîta căldură pe Chinezul mincinos, sperjur, cu totul lipsit de suflet, pe Negrul mărginit la minte şi de o bestială sensualitate, ca şi pe nobila rasă umană căreia îi datorim tot ce numim cultură, artă, ştiinţă şi concepţie, despre viaţă europeană? Nu, de sigur că nu. *Nu există iubire abstractă, teoretică, doctrinară; iubirea este iubire numai când se raportă la apariţiuni hotărîte, concrete, mărginite şi iubirea poate îmbrăţişa numai atunci cercuri mai largi, când cercul cel mai intim şi cel mai restrâns este stabilit în mod ferm şi imuabil.* Toate palavrele de omenire şi umanitate, cari lasă afară din text această lege mijlocie şi nu vor să înţeleagă că adevărata iubire de oameni trebue să'şi aibă rădăcina în iubirea pasionată, devotată, da, chiar părtinitoare — dacă vreţi s'o numiţi astfel — pentru familie, pentru patrie, pentru popor, pentru rasă, este numai frazeologie, dacă nu este (lucru foarte des astăzi) o înşelăciune metodică a unor oameni, cari cu frumoasele lor învăţături morale ideale, urmăresc cele mai palpabile interese ale sacului lor cu bani şi ale puterei lor. Aşa dar cine vrea să vorbească în această chestiune, trebue să se legitimeze mai întîiu că vorbeşte din dragoste pentru poporul român, nu din dorinţa de a-şi apăra ideile proprii, nu fiind-că se simte chemat să dea ajutor omenirii, şi încă mai puţin fiind-că apără interese proprii sau străine; căci în acest din urmă caz, chiar în momentul când dă cu uşurinţă un sfat Românilor — despre ale căror împrejurări poate nu ştie nimic — încasesză în acelaş timp şi folosul părerii sale.

Pe mine nu alt mobil mă scoate din retragerea mea cenobitică, nimic alt-ceva nu poate învinge antipatia mea de a mă arunca în curentul tulbure al politicei zilnice, de cât admiraţia sinceră şi iubirea caldă ce o am pentru viguroasa naţiune română. *Această naţiune este un punct de strălucire şi o speranţă în istoria întristătoare a popoarelor ce s'au smuls de sub ruşinoasa dominaţie turcească.* Numai ea singură printre acestea, a existat în adevăr până acum. *In sîngele amestecat al Românilor de astă-zi, pare a se fi păstrat ceva din sîngele vechilor, Romani, care se manifestă în mod salutar ca instinct politic. Fără acest instinct nu se poate întemea o naţiune şi fără naţiune nu poate prinde rădăcină nici civilizaţia şi nici cultura.* Tocmai de acest instinct sunt lipsite în mod regretabil popoarele balcanice pur slave, popoare de alt-fel aşa de simpatice; de aceea nu aflăm la dînsele continuitate, înflorire, asigurarea viitorului; ele şovăesc astă-zi încoace şi încolo, întocmai cum au şovăit înainte de venirea Osmanilor.

România însă, fără a se îmbăta cu vanitatea gloriei trecute, a priceput îndată problema de a întemea un nou popor unitar, o nouă naţiune, un nou stat capabil de a trăi printre vechile state ale Europei. Nu vreau să flatez şi nici nu-i nevoe; ştiu că în istoria aşa de scurtă a noului stat, petele de umbră n'au lipsit: de la pumnalul asasinului politic până la prostiile unor corpuri legiuitoare; nimic n'a lipsit din ceea ce e comun altor naţiuni. Totuşi ce putere politică arată deja sufletul poporului dormitînd încă în stare embrionară, cînd (înainte de 1856) cu toată îndelungata tutelă a Rusiei, pregăteşte independenţa de mai tîrziu şi face ca influenţa rusească să alunece de pe dînsul ca apa de pe un părete de marmoră. Ce înţelept lucrează cele două principate când — în contra hotărîrilor convenţiei din Paris — aleg amândouă pe acelaşi preşedinte (Cuza)! Şi apoi după ce ţara s'a recules şi s'a organisat întru cît-va, ce privire uimitor de pătrunzătoare ne revelează chemarea unui principe din

---

1) Inşirăm aici acele preţioase documente:

I. **Cuvântul Patriarhului Miron ţinut la Câmpeni în August 1924,** înaintea familiei regale, nepublicat în nici un cotidian românesc, din cauza curajului, cu care I. P. S. S. Mitropolitul Primat, astă-zi Patriarh, a denunţat pericolul cotropirii jidoveşti şi a cuceririi de suflete româneşti prin aurul lui Iuda, vezi *„Acţiunea Românească"* No 2 din 15 Noemvrie 1924.

II. **Expunerea de motive la proectul de lege privitor la „regularizarea stării Jidovilor din România", proect semnat de 31 deputaţi în 1868,** printre cari şi gigantul cugetării româneşti din veacul trecut, Bogdan Petriceicu-Haşdeu. Acest document conţine atât adevăr istoric şi social, în cât a fost utilizat de antisemiţii francezi în tratarea chestiunii pentru ţara lor, vezi *„Acţiunea Românească"* din 1 Decemvrie 1924.

III. **Cum au omorît Jidanii pe lordul Kitschner,** vezi *„Calendarul românesc"* din Ianuarie 1925.

IV. **Capitolul XII din Jidanul internaţional de Henry Ford, despre împlinirea Protocoalelor Inţelepţilor Sionului.** Este singura traducere în româneşte publicată până în prezent din opera marelui antisemit american, operă care de mult ar fi trebuit tradusă în întregime în limba noastră, vezi *România întregită* din 1 Februarie 1925.

V. **Discursul lui Vasile Conta din 1879,** vezi *România întregită* din 1 şi 15 Aprilie **1925.**

VI. **Memoriul lui Avram Iancu din 1848 către Impăratul Franz Iosef,** vezi *„Infrăţirea românească"* din 15 Aug. 1925.

VII. **Programul şi statutul L. A. N. C.,** vezi *Infr. rom.* din 1 Oct. 1925.

VIII. **Pastorala Patriarhului Miron împotriva beţiei,** vezi *Infr. rom.* din 1 Noemvrie 1925.

IX. **Memoriul Moţilor către M. S. Regele Ferdinand, din 1925,** vezi *„Infrăţirea românească"*, din 15 Ianuarie 1926.

2) Vezi scrisoarea Dsale, publică în *Noua Revistă Română,* No 16 din 15 Aug. 1900, pag. 127.

casa Hohenzollern, ca întemeetor al unei dinastii ereditare!

Să nu se crează că aptitudinea de a purta o coroană şi de a întemea un tron pentru secole, este răspîndită; familiile domnitoare ale Europei au eşit din selecţiune; cei mai mulţi din membrii lor nu se disting în alt mod, dar arta de a întări un tron, care să fie în acelaş timp un centru de cristalizare pentru o vieaţă naţională dăinuitoare, au moştenit-o; în schimb monarhii improvizaţi — chiar de ar avea geniul unui Napoleon — nu isbutesc mai nici odată. Şi încă o dovadă de instinctul politic, care prezice României un mare viitor: în congresul de la Berlin avea rolul preponderant un Evreu; cu acea credinţă către propriul popor, care caracterizează în mod onorabil pe Evreu, Evreul englez se folosi repede de prilejul ce i se oferea de a întinde mâna în ţări depărtate consîngenilor săi; el interveni în afacerile interioare ale Românilor şi le smulse promisiunea aşa numitei emancipări a Evreilor; *România trebuia să cedeze forţei; dar îndată ridică ziduri de apărare, întru cât aceasta mai era cu putinţă, şi scapă astfel dintr'o primejdie de moarte naţiunea în formaţiune*. Nici un om nu poate fi profet; ajunge un singur pas greşit... şi ceea ce a clădit înţelepciunea şi consecvenţa multor generaţiuni, este perdut pentru totdeauna. Totuşi de aceasta sunt sigur: *dacă statul român va merge mai departe pe acelaş drum ca până acum, atunci îl aşteaptă un viitor mare, foarte mare*.

El are în sine acel „material" de nedefinit, din care — cu mare răbdare şi stăruinţă — se construeşte o putere de primul rang.

Cum vedeţi, iubirea mea pentru România nu-i oarbă şi merge mână în mână cu stima şi admiraţiunea. Ori-ce om priceput şi fără părtinire, ori-ce om care nu trăeşte din fraze de înfrăţire omenească, ci se mulţumeşte şi cu speranţa unei Europe civilizate, care se poate căpăta numai prin muncă serioasă şi prevedere — *un astfel de om trebue să iubească România şi să puie mari aşteptări pe această naţiune; nici nu poate alt fel*.

O nouă dovadă a unui sănătos instinct politic o găsesc acum în faptul, că d-voastră prea onorate domn, nu aţi conceput chestionarul d-voastră într'un mod universal; d-voastră nu puneţi una din acele chestiuni de principiu, asupra căreia Constituanta a perdut atâta timp şi cu care a perdut şi puţina pricepere politică pe care o avea, ci întrebaţi; „Aţi sfătui pe Români să acorde Evreilor depline drepturi civile şi politice?" *Pe Români! aşa dar întrebarea d-voastră va fi rău înţeleasă de toţi acei, cari respund cu generalităţi şi cari nu ţin seamă de împrejurările speciale ale României, şi anume în momentul de faţă*. Căci — spre a da numai un exemplu — e chiar copilăresc lucru a deduce că, de oare ce o măsură politică, cum este aceia a acordării drepturilor la Evrei, nu produce nici un rău mai adânc şi mai durabil într'o ţară ca Anglia, a cărei familie regală stă pe tron de nouă sute de ani, a cărei legislaţie actuală îşi are rădăcina într'un trecut tot aşa de îndepărtat şi care s'a desvoltat neîntrerupt în această lungă epocă, într'o ţară în care tradiţiunea e aşa de puternică, în cât lucrurile noi trebue să se potrivească cu vechile forme spre a fi primite, *este, zic ridicol, a deduce că aceaşi măsură trebue consiliată şi statului român. Chiar dacă proporţia Evreilor în ambele state ar fi aceaşi, deducerea ar fi cu totul nelogică*.

Abia în anul 1723, adică mai mult ca cinci sute de ani după întemeerea regatului englez, şi abia după o consolidare durabilă a proprietăţii rurale, poporul englez a acordat Evreilor dreptul de a cumpăra proprietăţi. Cine ştie dacă Anglia de astă-zi — una din puterile lumei — s'ar fi format în alte condiţiuni?

Nu cred, căci la începutul evului mediu Evreii erau în Anglia foarte numeroşi şi dacă deschideţi cartea celebrului economist, profesorul Cunningham „The growth of English industry and commerce during the early and middle ages" (ediţia 3-a, 1896, p. 199 şi următoarele), veţi vedea că aceşti Evrei, cărora până la anul 1290 le era deschis ori-ce comerţ şi ori-ce meşteşug, şi contra cărora nu domnea încă nici un prejudiţiu, se *ocupau exclusiv cu cămătăria şi cu alte afaceri necurate*. Repeţitele încercări ale guvernului, de a îndrepta pe Evrei la adoptarea meseriilor mai cinstite, nu isbutiră (p. 203). Şi ast-fel compară Cunningham colonia evreiască de atunci cu *„un burete, care suge toată bogăţia naţiunei în formaţiune"*. Tot aşa s'a întâmplat atunci cu nobilimea franceză; toate proprietăţile sale erau în sec. XIII amanetate Evreilor (vezi André Réville: „Les Paysans au Moyen-âge", 1896, p. 3.). Ce a apărat pe aceste naţiuni de o complectă desnaţionalizare deja în acest prim început al existenţei lor ca state? *Numai clausa, care excludea pe Evrei de la proprietatea rurală. Fără această măsură ar fi fost încă din secolul XIII tot pământul Angliei şi Franţei (afară de domeniile statului) în posesiunea Evreilor, şi familiile, cari au făcut istoria noastră ar fi trebuit să-şi câştige existenţa ca iobagi la cămătării originari din Palestina!* Acea măsură însă nu fu de ajuns pentru a pune stavilă influenţei disolvante a marei colonii evree din Anglia, şi astfel Englezii practici ca tot-deauna, se hotărîră să ia nişte măsuri radicale; isgoniră pe toţi Evreii din ţară. *De la anul 1290 până la anul 1652 n'a existat Evrei în Anglia; cu alte cuvinte în tot timpul consolidării naţiunii*, de la Eduard I cel Mare (primul adevărat rege naţional şi întemeetor al adevăratului parlament) până după moartea marelui şir de domnitori cari începe cu Henric VIII, culminează cu Elisabeta şi se sfârşeşte cu Cronwell şi cu politica lui transmarină cu vederi aşa de profunde. Acest fapt are o influenţă durabilă până în ziua de astă-zi; căci pe când în vremea isgonirii erau în Anglia 16000 de Evrei (vezi Green: History of the English people, cartea III, cap. 4) ceea ce — după aprecierile cele mai demne de crezare asupra numărului populaţie de atunci — însemna cel puţin 1% dar probabil 2% din populaţia totală, n'avem în Anglia de astă-zi (după Yewish Year-Book pentru anul 1898) nici $^1/_4$% de Evrei. *Dar în vremea aceasta poporul englez s'a întărit în toate direcţiunile şi ast-fel Evreul n'a mai putut să prindă teren în aceaşi măsură ca mai înainte*, — de şi toate uşile îi sînt deschise. Dacă dar, cum am spus, proporţiunea Evreilor în Anglia şi România ar fi aceiaşi astă-zi, totuşi, învăţăturile istoriei nu îndreptăţesc afirmaţiunea că, deoare-ce în Anglia Evreii pot fi proprietari de pământ de un secol şi jumătate, şi de vre-o 50 ani sînt în toate privinţele cetăţeni cu aceleaşi drepturi, de aceia se poate consilia acest lucru şi României? *Numai un sofist sau un ignorant poate trage ast-fel de concluzii*. Căci Istoria — ale cărei învăţături sînt greu de descifrat, însă prin aceasta nu de despreţuit — pare că arată mai mult contrariul. *Dacă România ar voi să ia ca pildă exemplul înfloritorului stat al Angliei, ar trebui*

fără întârziere să alunge pe toţi Evreii şi să-i primească din nou abia după trei sau patru secole după ce naţiunea se va fi întărit în afară şi în năuntru şi-şi va fi consolidat într-un mod durabil proprietatea.

Insă proporţiunile în cele două state nu sînt aceleaşi. Pe când în vechea, puternica, cu desăvârşire cristalizata Anglie, găsim un Evreu cam la patru sute de oameni, dvoastră număraţi în România la o sută de oameni cel puţin şase Evrei. După numărarea absolută, România relativ puţin populată, posadă de patru ori atâţia Evrei ca Anglia care are populaţie deasă; *după numărul relativ aproape de două zeci şi cinci de ori atâţia Evrei! Chiar numai acest fapt ar trebui să vă pue pe gânduri. Căci nu trebue să fii un duşman orb al Evreilor, spre a recunoaşte dintr-o istorie de mai multe mii de ani, că Evreul pretutindeni şi totdeauna a fost un element disolvant şi parasit. Relele şi bunele sale calităţi au de efect că ceea ce atinge, sau distruge sau şi-o aproprie în detrimentul celor-lalţi.* Israeliţii de odinioară n'au gonit sau exterminat pe Kananiţi; aceesta o probează vechiul Testament în multe locuri. Şi aceasta e dovedit şi ştiinţificeşte. Cea mai mare autoritate în viaţă, profesorul Wellhausen scrie (Israelitische und jüdische Geschichte, ediţia 3-a, p. 48): Dacă Evreii ar fi exterminat pe indigeni, atunci ar fi prefăcut ţara într'un deşert şi ei înşuşi şi-ar fi distrus folosul cuceririi. Prin faptul că i-au cruţat şi s'au altoit pe dânşii, ei se înrădăcinară în acelaş timp în cultura lor. *„In case, pe cari nu le-au zidit, în câmpii şi grădini, pe cari nu ei le-au cultivat, peste tot locul se aşezară ca nişte fericiţi moştenitori în fructul muncei predecesorilor“.* Şi unul din învăţaţii cei mai filosemiţi din timpul nostru, teologul englez Sayce (The races of the old testament, ed. V cao. 4 şi 6) afirmă că adevăratul Evreu a trăit numai în oraşele şi satele mai mari ale Palestinei şi a fost oare cum un strein în propria lui ţară. *Aşa dar, chiar când erau mai puternici şi când posedau propriul lor stat, Evreii nu puteau să existe de cât „altoindu-se“ pe un popor silitor spre a-i răpi fructul muncii lui!“* Evreii posedă multe calităţi distinse; am avut din tinereţe mulţi prieteni preţioşi printre dânşii; aş putea să vă scriu un întreg capitol asupra punctelor în cari au meritat să ne servească de model, însă aceasta trebue să o recunoască ori-ce om cult şi inteligent: ei sînt lipsiţi de ori-ce instinct politic, în genere de ori ce tact. De aceia a trebuit acel bărbat mare, înţelept, răbdător, din tinereţe prieten al Evreilor — Goethe — să stabilească această afirmaţie: *„Toleranţa faţă de Evrei ameninţă constituţia cetăţenească“.* (Dichtung und Wahrheit cartea XIII) Intregul lor caracter sileşte pe Evrei să se gândească cu pasiune la prezent şi numai la prezent; din contră politica e înţelegerea viitorului. Şi pe când politica se ocupă în totdeauna să micşoreze conflictul între ceia ce este şi ceia ce va fi, veghiând cu grije ca nu cum-va ziua de astăzi să sângereze pentru aspiraţiile mai înalte ale zilei de mâine, în acelaş timp însă şi ca partea de moştenire a generaţiunilor viitoare să nu fie consumată de cele actuale, Evreul n'are pricepere pentru nici una din aceste probleme.

Chiar „Evreul nobil“ nu e de folos pentru o naţiune tînără, în formaţiune; chiar el nu poate de cât să-i strice.

In ce măsură însă Evreul „nenobil“ este o otravă distrugătoare pentru o ast-fel de naţiune, aceasta o ştiţi din experienţă. Aşa fiind cum veţi putea conduce corabia tînără, încă necuirasată, prin toate primejdiile la liman sigur, dacă aveţi pe bord de 25 de ori mai mulţi Evrei de cât Anglia? Căci să nu se uite că Anglia cu procentul ei actual de 1/400 Evrei a ajuns cam la limita care-i pare permisă. *Nu vă lăsaţi înşelaţi de frazele frumoase şi de ipocrizia inconştientă a compatrioţilor mei.* Vă aduceţi aminte că acum cîţi-va ani oraşul Londra a trimes o deputaţie la împăratul Rusiei pentru a-l implora să nu isgonească pe Evrei? Adevăratul comentariu la aceasta îl veţi afla citind un discurs electoral, pe care l-a ţinut în acelaş timp şi în acelaş oraş, Londra, omonimul meu Ioseph Chamberlain, actualul ministru al coloniilor, în care discurs a spus cu privire la emigraţiunea Evreilor de pe continent în Anglia: *„E vremea să ne gândim la mijloacele de a ţine departe de coastele noastre pe aceşti străini, pentru ca să nu continue a fura pânea de la gura flămândului lucrător englez“.* Aceste două lucruri: pe de o parte rugămintea „umanitară“ către Rusia de a-şi ţine Evreii la dânsa acasă, pe de altă parte anunţarea unor măsuri pentru împedicarea emigrării Evreilor în Anglia, sînt strâns legate între ele; Englezul este om practic. Şi apoi, *ceea ce n'o să aflaţi nici odată dacă nu veţi vizita Anglia — căci toată presa europeană este în mânu Evreilor şi ne ţine, asupra multor lucruri ce se petrec în jurul nostru, mult mai neştiutori de cum erau strămoşii noştri în evul mediu — este faptul că ura creşte mereu în contra Evreilor în Anglia.* Inainte cu 30 de ani nu exista în Anglia un singur om, care să recunoască existenţa unui „pericol evreesc“. Acuma oamenii s'au cuminţit din cauza evenimentelor. Permiteţi-mi să întăresc această afirmaţiune prin povestirea unei experienţe proprii.

Acum cît-va timp am vizitat nişte rude într'un oraş de provincie din Anglia, o familie liberală prin tradiţie. Când am fost acolo ultima oară, sînt tocmai douăzeci de ani de atunci, indignarea lor în contra mişcării antisemite de pe continent nu cunoştea margini, şi îmi aduc perfect aminte că era să fiu aproape linşat odată când am încercat să spun câte-va vorbe timide spre a scuza şi a explica această apărare aşa de naturală. Cum se schimbaseră acum toate! Mi-am arătat bucuria că voi putea vizita în ziua următoare prăvăliile în care fiind copil, îmi plăcea să fac micile mele cumpărături... „Ah..., A... a dat de mult faliment, s'a împuşcat, fii săi au emigrat! B . . . şi-a închis de vre-o cîte-va luni prăvălia; el îşi perduse deja jumătate din avere şi cu ce-i rămăsese şi-a cumpărat o mică casă ţărănească, spre a-şi sfârşi bătrâneţele în pace şi uitare. Vrei să mergi la C . . . ? Pe acesta îl vei mai găsi, în adevăr; e acum primul comis în afacerea, care aprţinuse tatălui, bunicului, şi străbunicului său . . .“

Şi ast-fel continua lista. Ce se întâmplase oare în acest timp? Căci soliditatea şi cinstea absolută era o maximă de comerţ a Englezilor şi de aceia în ast-fel de oraşe mici, prăvăliile mai mari aveau o stabilitate neclintită. Aşa de exemplu, nimeni nu putea să spue despre susnumiţi B. şi C. de când existau, cei mai în vârstă oameni îi cunoscuse ca nişte firme străvechi; A. a cărui prăvălie era mai mare, putea să dovedească cu documente întemeerea ei în anul 1619. Şi acum, în puţini ani, mai mult de a treia parte din aceste străvechi case se prăbuşiseră. Ştiam că proprietăţile, în urma deprecierii cerealelor, căzuseră la cam a treia

parte din valoarea lor de mai înainte dar numărul fabricilor, şi prin aceastâ viaţă de oraş crescuse; mijlocitorul unor mărfuri mult cerute trebuia dar să stea mai degrabă mai bine decât mai rău.

„Da, ai dreptate, mi se răspunse, ar trebui să stea mai bine, uiţi numai un singur lucru, *invasiunea Evreilor germani*“ („evrei germani“ numeşte englezul pe toţi evreii veniţi de curând de pe continent, ori de unde ar fi venit de fapt).

Şi acum începu o conversaţie asemănătoare cu cea de acum douăzeci de ani; numai că rolurile erau schimbate, căci eu arătai cât de ultra-conservativ e Englezul de provincie, incapabil de a se depărta de vechile lui obiceiuri; acuma a venit Evreul mult mai vioi, care, afară de aceasta, putea să-şi facă un loc alături de vechii negustori, numai prin introducerea de noi mărfuri şi noi metode în afaceri, şi aşa mai departe. Dar rudele mele fură puţin încredinţate de aceste observaţiuni. *Ziceau că Evreii năvăliseră în ţară ca un roiu de lăcuste flămânde şi ruinaseră firmele străvechi, nu prin inteligenţa mai mare şi mărfuri mai bune, ci prin concurenţă necinstită, prin falimente frauduloase, prin exploatarea neomenească a lucrătorilor*, prin introducerea unor mărfuri rele, cum nu s'au văzut nici-odată la noi şi aşa mai departe. Şi, din nefericire, aceste afirmări nu erau neîntemeiate; nici una din rudele mele nu văzuse măcar vre-odată o scriere antisemită; nu, vorbeau din experienţă şi dovezile, anume povestirea cazurilor concrete, mă copleşiră. Când a doua zi de dimineaţă trecui prin oraş, mă încredinţaiu singur de adânca schimbare ce se petrecuse; vechea mea Anglie era abea de recunoscut. Un mic exemplu: câtor-va prieteni bosniaci le promisesem să le aduc bricege adevărat englezeşti; sub guvernul părintesc al Austriei s'a purtat de grijă ca în Bosnia să se aducă marfa cea mai proastă de către acel „cifut“ care ţine monopolul în fie-care sat. Insă ţăranii bosniaci mai bătrâni au din timpul d'inaintea ocupaţiunii, bricege veritabile englezeşti. Amândouă au ajuns proverbiale ca „mărfuri bune“. Ei bine, ast-fel de marfă bună promisesem prietenilor mei. In tot oraşul însă n'am putut găsi unul din acele incomparabile bricege englezeşti! Când eram copil nu se găseau alte bricege; ori-cărui negustor i-ar fi fost ruşine să ţie marfă proastă, chiar dacă clienţii lui ar fi cerut-o pentru eftinătate. In schimb, acuma am găsit numai marfă proastă, parte de fabricaţie engleză, dar în cea mai mare parte de fabricaţie germană. *Negustorul evreu nu ţine marfă bună, fiind-că câştigul lui la aceasta e mai mic şi pentru că e lipsit de orice simţ de cinste comercială.* Ce-i drept, dacă te uitai în cercul caselor comerciale şi al fabricanţilor mai mari, se schimbase puţin în acel oraş; câte-va nume suspecte se strecuraseră, dar cele din vechime, rămăseseră. La ţară, nu se întâmplaseră încă schimbări în proprietate, dar acel 1/4% de Evrei făcuse mult numai în douăzeci de ani! *Industria mică era deja în parte ruinată, şi ori isgonită ori întrată în serviciul Evreilor: ceal'altă parte se lupta cu sărăcia pentru existenţă şi putea exista numai renunţând la cinstitele tradiţiunii ale părinţilor lor.*

In acelaş timp — şi aici vedeţi în ce mod se distruge şi cercul mai înalt — partea săracă a populaţiunei — ţăranul, lucrătorul care nu poate să-şi aducă cele necesare din Londra sau din Birmingham — e silită să cumpere marfa proastă a Evreilor şarlatani din simpul motiv că nu i se oferă alta. Şi puteţi crede că această stare de lucruri nu provoacă nici o nemulţumire? Din principiele deja spuse, nu pueţi afla în România nimic despre aceasta, dar vă asigur că într'o zi veţi auzi lucruri cu totul neprevăzute, căci *indignarea şi mânia sânt in Anglia cu atât mai mari cu cât Englezul a primit pe Evreu cu braţele deschise.*

Astfel stau lucrurile în Anglia; iată ce au putut să facă 100.000 de Evrei între 39.000.000 de anglosaxoni! *Şi credeţi că dacă $5^1/_2$ milioane de Români vor acorda drepturile civile şi politice celor 400.000 de musafiri, după o sută de ani — ce zic — după 50 de ani, vor mai exista pe lume Români, de cât doar ca hamali, măturători de stradă, şi proletari ţărani redusi la sapă de lemn?*

Şi fiind-că facem comparaţia cu Anglia, voi mai adăuga o ultimă observaţie.

Pentruca o naţiune să devie mare, *trebue să îndeplinească o condiţiune fundamentală: să-şi formeze un caracter naţional, adecă o rasă particulară, deosebită de celelalte.* Popoare foarte diferite, s'au ciocnit pe insulele engleze; dar toate erau din aceaşi familie, din rasa nord europeană, homo europaeus al antropologilor. In cursul veacurilor, prin încrucişare urmată de selecţiune, s'a născut o rasă nouă, cu totul originală şi cât se poate de bine caracterizată. In această rasă particulară îşi are rădăcina tot ce a făcut mărirea Angliei — atât pe terenul poetic şi ştiinţific, cât şi pe terenul acţiunei practice, al industriei, al întreprinderilor.

Dar deşi Moldova şi Muntenia sînt ţări străvechi, totuşi în România de astă-zi ele sînt departe de a fi ajuns la ast-fel de contopire; împrejurările istorice au împedicat formarea unei rase unitare, naţionale, Aceasta trebue să se schimbe, căci altfel nu veţi ajunge nici odată o naţiune mare şi consolidată. *Românul propriu zis trebue să-şi asimileze în mod desăvârşit celelalte elemente: pe greci, bulgari, armeni, germani etc. căci toate aceste naţionalităţi sunt înrudite cu dânsul. Această asimilare nu va putea de cât să'l îmbogăţească.* Chiar şi ţiganul, de şi mult mai departe, aparţine fără îndoială rasei ariane. *Experienţa ne doveşte însă că o contopire cu Evreii prin încrucişare sexuală, este o întreprindere mai întâi vătămătoare, şi apoi iluzorie.*

Că este o întreprindere vătămătoare ne învaţă ştiinţele naturale. Darwin a dovedit, servindu-se de un material uriaş (vezi Animals and Plants under Domestication, cap. XV şi XIX) că o încrucişare între rase neînrudite, sau între rase înrudite dar ale căror însuşiri s'a desvoltat deja prin selecţiune în direcţii foarte deosebite, duce în mod inevitabil la degenerare. „Crossing obliterates characters“ zice el; încrucişarea înlătură însuşirile distinctive ale ambelor rase şi produce pe bastardul propriu zis, o fiinţă al cărei caracter este lipsa de caracter. La aceasta se mai adaugă faptul că rasa mai puţin nobilă şi din punctul de vedere sexual mai tare, învinge în totdeauna. După câteva generaţiuni, mulatrii se întorc la tipul curat al negrului. *Copii eşiţi din amestecul Evreilor cu europeii sînt bastarzi, înclinind însă fără excepţie spre judaism. Une-ori acest fapt rămâne puţin vizibil, o generaţie sau chiar două; dar deodată, fără un alt amestec semitic, apare în faţa noastră Evreul curat, ca şi cum eri ar fi venit de pe ţărmurile Iordanului! Aşa dar prin amestecare cu numărul vostru enorm de Evrei, aţi nimici din rădăcină puterea visatului mare stat român*, anume ori-ce posibilitate de a selecta o nouă rasă naţională puternică. Insă afară de

aceasta, o ast-fel de întreprindere este ilusorie: *Evreii nu vor să se contopească cu celelalte popoare ale pământului. Dacă ar vrea aceasta, isolarea n'ar fi legea fundamentală și principiul de viață al judaismului;* de mai bine de o mie de ani nici n'ar mai fi Evrei după cum nu mai șint cartaginezi, tyriani, moabiți sau amoniți, popoare înrudite cu dînșii. Toate aceste populațiuni s'au contopit prin amestecare cu alte popoare. *Evreul din contra există încă astăzi, fiind-că s'a opus în toate timpurile de a se amesteca cu alte popoare.* „Numai pe voi v'am cunoscut din toate popoarele pământului", zice Iehova către Evrei. Nu noi, ci Evreul este acela care privește prăpastia dintre el și noi, ca imposibilă de trecut. Filosoful evreu, Philo, un om foarte liberal și progresist, nu un credincios ortodox, o spune scurt: „numai Israeliții sunt oameni în adevăratul înțeles al cuvântului". Când s'a întemeiat adevăratul judaism, în opoziție cu israelitismul de mai târziu — anume după întoarcerea din captivitatea babilionică — s'a considerat ca cel mai greu păcat, „un păcăt contra lui D-zeu" (Nehemia, XIII, 27) *„când fiii voștri vor lua femei străine."* Această lege are valoare azi ca acum 2500 ani. *Cu totul alt-ceva este de a infecta cu sânge evreesc popoarele străine; aceasta s'a făcut totdauna în mod sistematic!* Caci deja legea veche privește căsătoria unei evreice cu un străin nu ca de dorit, dar ca un păcat mai mic și *plutocrația evree internațională de azi, căsătorindu-și fiicele cu principi și cu nobili, capătă intrare și influență în acele cercuri înalte care i-au fost închise până atunci,* fără ca națiunea pur evree să fie profanată de o singură picătură din sângele desprețuit al goilor pentru a mă folosi de limbagiul biblic — „fără ca sămânța sfântă să fie pusă în comun cu popoarele străine" (Ezra, IX 2).

Din toate familiile mari evrești de azi, nu există una singură care în ramura bărbătească să aibă sânge amestecat. Chiar puținele famllii de bancheri mari, cari s'au botezat, (din motive, pe cari nu le cunosc) cum sunt familiile Erlanger, Oppenheim etc., rămân și după aceasta pur evreești și că nu cumva să credeți că spun palavre în vânt, vă rog să luați o carte oficială demnă de încredere, de pildă; Yewish Year Booc, capitolul asupra nobleței evree a Angliei; veți vedea că până în ziua de azi, *nici un singur bărbat din aceste familii — nici măcar un fiu mai tânăr, — nu se căsătorește cu o creștină;* și că dintre fiice numai puține — însă în acest caz cu o înțeleaptă alegere a celor mai înalte cercuri de curte — au trebuit aă se sacrifice penfru cauza sfântă, în brațele creștinilor pe jumătate maimuțe. *Faptele fiind limpezi și sprijinite de documente, puteți constata aici atitudinea întregei națiuni evree, față de amestecul cu neevreii.*

Ce-i drept, în cercurile burgheze, sunt bărbați evrei cari se căsătoresc cu neevreice; totuși numărul e cu totul minim și în mai multe asemenea cazuri, am avut prilej să constat cu ce sentiment sigur pentru rasă, *acești evrei, cari fac în mod ostentativ căsătorii mixte, își aleg „crestinele" lor din familii cari sunt mult infectate cu sînge evreesc.*

Noi europeii, nu băgăm în seamă ast-fel de lucruri; *Evreul nu perde nici odată din vedere, din leagăn până la normânt, interesele rasei sale.*

Vedeți dar că idea generoasă de a asimila prin contopire colonia dv. ovreească, ar fi în acalaș timp vătămătoare și iluzorie.

Voi Românii, ați putea să înlăturați ultimele bariere; Evreii nu le vor înlătura, nici-odată. Aceasta ne-o dovedește fie-care pagină a istoriei lor.

Urmarea unui astfel de donchișotism politic ar putea fi numai aceasta; peste câte-va generațiuni nu ar mai exista în România de eât o singură rasă, numeroasă și cu totul curată, aceea a Evreilor; tot restul populației ar fi (cel puțin în cercurile așa zise mai bune, mai cultivate, și conducătoare în poltică) un haos de bastarzi mai mult sau mai puțin jidoviți. Un popor românesc de sigur, că n'ar mai exista, ci într'o nouă Palestină, o minoritate foarte numeroasă de Evrei puri ar oprima cu o mâna de fier pe noii Cananiți și i-ar exploata în mod sălbatic. Și pe ici pe colo s'ar arăta câte un nobil profet evreu: oare Dumnezeu nu va pune capăt „orgoliului celor mândri și nu va umili vanitatea celor puternici, ca un bărbat să fie mai scump ca aurul fin și un om să prețuiască mai mult ca monede de aur", dar mă tem că frații lui îl vor asculta tot așa de puțin cum l-au ascultat odinioară pe Isaia.

*

Mult stimate Domnule Redactor,
Cum ați băgat de seamă, scriu au courant dela plume. M'am întors tocmai acum dintr'o lungă absență și silit să plec mâine iarăși! Imi lipsește timpul de a revizui cele ce am a vă spune și de a corecta stilul. Totuși arzătoarea mea simpatie pentru patria d-tră și temelia solidă — câștigată din studii serioase științifice — a convingerii mele cu privire la problema evree, îmi garantează, că veți citi nu fără interes expunerile mele nesistematizate.

Mă rog la Dumnezeu din toată inima, să dea acestor expuneri oare care putere de convingere.

Să mai scot încheierile celor spuse de mine?

Nu-i așa? Nu-i nevoe. Jos persecuțiile în contra Evreilor! Jos cu prejudițiile în contra Evreilor! Jos cu prejudițiile absurde medievale! Jos cu disprețul social și animositatea personală! Acordați Evreilor toată protecția legală, pe care o acordați tuturor străinilor; afară de asta, dați-le ca vechi locuitori ai țării privilegii mai mari; lăsați-i (de aorece nu mai puteți împiedeca) să lucreze pe câmpul comercial și indusirial — (dar controlați-i bine cum lucrează! *nu le dați însă drepturi de proprietate rurală. A face aceasta ar însemna pentru România a se sinucide și băgați de seamă ca Evreii să nu- ajungă să domine opinia publică prin gazete și mințile și inimile prin stăpânirea școlii și a producțiunei de librărie.* Corespondentul de mai înainte al ziarului Times — un evreu — a scos acum câți-va ani o carte despre Germania, în care declară triumfător: *„Nu mai există literatură germană, ci numai o literatură evrească în limba germană". Purtați de grijă de cu vreme ca să nu se poată spune nici o dată acest lucru despre România.*

Legi de protecțiune ar fi de dorit în această privință, *dar mai însemnată încă este apărarea activă, spontană, în contra influenței evree prin recunoașterea conștientă a primejdiei, pe care o prezintă aceasta pentru țară.* Nu doar, că vreau să suspectez motivele Evreului; n'o fac aceasta nici pe terenul cultural nici pe cel comercial: Evreul are dreptul de a fi cum este demnă de admirație și de imitațiune; *dar pentru intelectul nostru și pentru caracterul nostru, înrâurirea lui culturală este o otravă destrugătoare.*

Și încă ceva; *dacă Evreul se simte nenorocit în România, cum se spunea mereu în ultimul timp, atunci fiți generoși și nu vă crutați punga, pentru a-i ușura emigrarea.* Când Evreii n'au vrut să părăsească Babylonul,

Cyrus a făcut mari sacrificii de bani pentru a-i îndupleca să se întoarcă acasă, şi când totuşi nu le-a plăcut în Ierusalim, Darius le-a mai trimes o sumă, care azi ar echivala cu 5 milioane de mărci; şi urmaşul lui, Aartaxerxe Longimanus, n'a cruţat osteneală şi cheltueli pentru a consolida împrejurările în Ierusalim şi pentru a-şi apăra ţara în acest mod de întoarcerea Evreilor — ramăseseră doar şi aşa prea mulţi! Aceştia erau monarchi înţelepţi!

Ar trebui să plătiţi un premiu Evreilor pentru părăsirea României; ori cât de îngreunătoare ar fi această măsură pentru finanţele d-voastră, ea va renta de o mie de ori mai mult.

Şi acum când sunt la sfârşit şi am trecut de mult marginile unei scrisori, acum bag de seamă, că n'am vorbit de loc de două chestiuni fundamentale asupra cărora există o iremediabilă confuziune în capetele contemporanilor noştri. Mulţi susţin, că nu există o rasă evree, „un adevărat popor evreu", ci numai o religiune evree, cum este cea creştină sau cea mahomedană.

Dacă aceasta ar fi adevărat, ar urma două lucruri: 1. Că nu există Evrei, ci numai un anumit număr de oameni de „confesiune mozaică" 2. că ori-ce apăsare în contra Evreilor este o manifestare de întoleranţă religioasă. N'am vreme acum şi cititorii d-tră n'au răbdarea, de a analiza mai adânc aceste probleme; voiu spune numai atât: „aceste probleme" nu există de fapt; nişte palavragii visători, ignoranţi mărginiţi şi înşelători răutăcioşi au colaborat pentru a produce confuziune în capetele publicului doritor de lumină. *De fapt, de nici o rasă din lume nu-i aşa sigur ca de cea evreiască, că există* şi că puţinele procente din alte rase, pe cari le-a primit din timp în timp (cu toată interzicerea severă a bibliei şi a talmudului) au fost îndată absorbite şi asimilate de masa unitară. Priviţi numai tabelele marei anchete a profesorului Wirchow asupra tuturor copiilor de şcoală ai împărăţiei germane (pe Wirchow nu-l va acuza nimenea de antisemitism); aceste tabele dovedesc că: *„rasa evree este cea mai pură şi într'însa găsim cel mai mic număr de forme amestecate"* (compară referatul în Joh. Ranke. Der Mensch, ediţia II, II-293). Profesorul de Luschan (un partizan tot aşa de entuziast al Evreilor ca şi Wirchow, servindu-se de un enorm material craniologic ajunge exact la aceleaşi concluzii în cartea lui, Die antropologische Stellung der Juden. Aşa dar chiar „umanitariştii" trebue să recunoască nolens, volens, că **există „o rasă" evreiască**!

In schimb e tot aşa de sigur că nu există o „religie" evreească — după accepţiunea noastră a cuvântului — şi nici n'a existat vre-o dată. Moses Mendelsohn, celebrul şi nobilul evreu din secolul trecut, a cărui autoritate n'o poate nimeni pune la îndoială spune lămurit: *„Judaismul nu este o religie revelată, ci o legislaţie revelată"* (Rettung der Juden 1782).

Din punctul de vedere *fizic*, Iudaismul se întemeiază pe o conservare prevăzătoare a unei rase curate de orice amestic; din punctul de vedere **intelectual** se sprijină pe o străveche tradiţie istorică (nu religioasă) (empirică) (nu mitologică sau transcendentală); din punctul de vedere **moral** constă din credinţa că poporul evreu este singur poporul ales şi că are singur dreptul de a domina lumea. De „religie" în înţelesul nostru creştin nu se vorbeşte în acest întreg sistem; în schimb se poate admite, că o ast-fel de concepţie a ideii de naţiune şi de rasă formează un fel de compensare pentru ceea ce alţi oameni au sub formă de religiune. *Aşa dar întru cât există o naţiune evree, se poate vorbi şi de o religie evree; pe când religie evree fără o naţiune evree fără un popor* (de şi răspândit printre alte popoare dar unitar şi conştient de unitatea lui) *este o idee absurdă.* De aceia Prof. Dr. Mandelstam era pe deplin îndreptăţit să exclame la congresul evreesc din Basel, de la 29 August 1898: *„Noi evreii respingem cu toată energia contopirea cu celelalte naţionalităţi şi păstrăm fermă speranţa noastră istorică!"* (după raportul ziarului parizian filosemit le Tems de la 2 Septembre 1898). *„Această speranţă istorică de care vorbeşte Prof. Mandelstam este aceea a dominaţiei universale.* Evreii au dreptul de a aspira la dânsa; *noi toţi însă cari nu ne-am gândit nici odată la dominaţie universală şi cari sîntem mulţumiţi să fim şi să rămânem stăpâni în casa noastră, avem dreptul şi datoria să luăm* — fără brutalităţi — *energice măsuri de apărare în contra unui musafir aşa de primejdios.* Şi acum, cu inima plină de încredere şi veselă de speranţă, voiu sfârşi cu strigătul: Traiescă România!

Rămîn, mult stimate Domnule,
al d-tră devotat,
Houston Stewart Chamberlain.
Viena 15/IX, 1900.

Aşa scriea un Occidental luminat, profund cugetător, în anul 1900. Intreb pe ori-ce bun Român, dacă după 27 de ani termenii problemei Jidoveşti în România nu s'au schimbat în defavoarea noastră. Ţara întregită se află tocmai în faza consolidării; propoţia Jidanilor faţă de populaţia autohtonă s'a mărit considerabil; şi totuşi Jidanii din România mare se bucură de toate drepturile politice, precum şi de toate privilegiile speciale, pe cari le aduce în mod fatal pentru noi faţa capitalului stăpânit de ei. Şi atunci vă întreb, Domnilor fruntaşi politici, care va fi viitorul României întregite privit prin prisma consideraţiilor expuse în scrisoarea de mai sus?

I. C. C.

Dandea – Bürger! sau conştiinţa naţională

Vechea Românie, pentru împlinirea unui vis secular al neamului românesc, a întrat şi ea în hora răsboiului mondial, luându-şi partea leului din jertfele, ce trebuia să aducă în acest scop.

Jertfele şi suferinţele acestei ţărişoare au fost grozave, dar Dzeu cel bun şi milostiv s'a îndurat, ca să i-le răsplătească, dăruindu-i toate provinciile româneşti de sub stăpâniri străine: Basarabia, Bucovina şi Ardealul cu Banatul, Crişana şi Maramureşul... Un dar într'adevăr dumnezeesc! O „Califormie" a Europei!...

S'a şi dus vestea în lume, peste ţări şi mări, despre bogăţiile cuprinse între hotarele României-Mari dintre Tisa şi Nistru!... Şi îndată au apărut cu miile la graniţe lipitorile creştinătăţii: adepţii lui Moise cu perciunii încârligaţi în formă de belciugi, în cari vor să'ncătuşeze toate popoarele creştine de pe suprafaţa pământului!...

Cu paşapoarte sau fără paşapoarte, s'au întrodus în ţară milioanele acestor paraziţi, cari apoi şi-au făcut loc prin arginţii lui Iuda până şi în cabinetele ministeriale.

Astfel să nu ne mirăm, că aceste lipitori nesăţioase în câţiva ani au reuşit să pună mâna pe cele mai multe întreprinderi forestiere şi petrolifere din ţara românească şi prin

finanţele lor să-şi câştige şi influenţe politice...

Acum câţiva ani o mână de bărbaţi destoinici, cu suflet şi inimă românească, grupaţi sub steagul Ligei, au dat alarma pericolului jidovesc, ce ne ameninţă neamul şi ţara. Au apelat la toţi bunii Români, ce mai existau în acest stat, să se unească în muncă titanică, pentru curăţirea ogorului acestei ţări de hienele nepoftite, ce au înundat ţara.

Am văzut înrolându-se în Ligă fruntaşi din toate clasele sociale prestând jurământ, că vor respecta statutul şi regulamentul acesteia, în munca ce vor depune pentru executarea cu sfinţenie a programului ei bine definit...

Am avut fericirea, ca în primăvara anului 1926 să întâmpin în Reghin, în fruntea studenţimei din regiunea noastră pe dl profesor A. C. Cuza, şi să-l însoţesc până la Tg.-Mureş, unde după o conferinţă i-s'a dat un banchet grandios la restaurantul român Stamatopol, la care a luat parte un număr frumos din elementul select al Românilor din acel oraş.

S'au ţinut toasturi elogioase, între cari am remarcat şi pe al dlui dr. E. Dandea, fost primar al oraşului Tg.-Mureş, care prin vorbe grele î-şi manifesta îndignarea faţă de autorităţile şi persoanele, cari facilitează încuibarea acestei „lepre" în trupul sănătos al statului român!... Atitudinea dsale de atunci îţi făcea impresie, că este un „Hercule" al antisemitismului... N'avea o frază, din care să nu fi radiat ura şi greaţa faţă de „rassa lui Iuda" !...

O tempora! O mores!... Şi ce să vezi azi, când s'au depus listele de candidare pentru corpurile legiuitoare!?? *Dl dr. E. Dandea, întrat în partidul liberal, este şi dsa unul dintre cei 9 candidaţi, între care se află şi marele jidan Bürger* din Tg.-Mureş!...

Iată deci „distinsul" patriot şi antisemit, Dandea, de braţ cu d-l fabricant de bere Bürger!!...

Se vede, că berea rece „Bürger" a sleit entusiasmul naţional-creştin al dlui Dandea, care se simţea aşa de fericit în apropierea dlui A. C. Cuza! . . .

Este o ruşine şi lipsă de caracter, că abia după timp de un an un om jură credinţă unui program de muncă creştină, ca apoi înregimentat într'un partid politic, să se pupe în bot cu un talmudist, ca Bürger!...

Cum putem noi generaţia tânără să ne punem încrederea în fruntaşii de azi ai neamului românesc, când îi vedem de azi pe mâine călcându-şi aşa de uşor principiile de eri pentru altele realiste de azi, făcându-se astfel unelte oarbe în mâna hrăpăreţilor, devenind şi ei beneficiari ai oportunităţii materialiste!...

Sunt de părere că trebuiesc examinate toate elementele componente ale Ligii, tineri sau bătrâni, fie chiar şi prietini, şi tot ce-i suspect sau dubios, să fie eliminat din sânul ei, fiindcă nu cantitatea membrilor, ci calitatea lor va hotărâ în viitorul apropiat asupra sorţii acestei ţări mărite, când cei de talia lui Dandea et Bürger nu vor putea profana sanctuarul Ligii şi nici al parlamentului românesc!...

Vor întra acolo numai aceia a căror conştiinţă naţională nu va fi împrumutată dela *Domni* de felul *dlui* Dandea—Bürger!...

Romul F. Bogdan.

Un ultim apel către cetitori!

Acum trei ani, când am inaugurat apariţia primei publicaţii a naţionalismului, integral, aici, în inima Ardealului, — am pornit la luptă, plini de însufleţire şi încredere. Am stat la postul de datorie, timp de trei ani de zile, neclintiţi, în mijlolocul valurilor de ură, intrigă şi meschinărie, care încerca să înghită vasul nostru de luptă. Dar am rezistat cu tăria credinţei noastre. Căci, întotdeauna, am urmărit salvarea neaumului din ghiarele hidrei jidoveşti ce-şi întinde tentaculele ei, cu otravă aurită, asupra întregului glob pământesc.

Astăzi însă, am ajuns la un loc periculos, Revista noastră, care a trecut prin numeroase jene financiare, astăzi se sbate în paroxismul crizei.

Abonaţii nu-şi plătesc restanţele. Un lucru banal, — poate lipsit de orice importanţă, — pentru o publicaţie finanţată de un Croesus, cu veleităţi sau ambiţii politice, sau de vre-o mână ocultă, care încearcă să capteze opinia publice pentru ca să o narcotizeze, cu minciunile ei perfide şi pentru ca, la urmă, să o poată exploata şi stoarce, după bunul ei plac.

Noi nu ne-am vândut nici uneia, nici celeilalte. Ci noi ne-am susţinut numai din modestele contribuţii ale cetitorilor noştri.

Conştiinţa datoriei însă pare a fi redusă, la foarte mulţi. In Germania apar, pe lângă mii de publicaţii antisemite mai mici, două impunătoare reviste doctrinare „Weltkampf" şi „Hammer". Şi toate acestea se susţin numai din „Nochpfennig" ul (Incă un Leu) plătit de fiecare german, pătruns de grozăvia pericolului pansemit.

Să urmăm şi noi exemplul Germanilor. Se ne scoatem banii, pentru a salva „Infrăţirea Românească"!

Trebue să continuăm lupta de propagandă, cu o tenacitate tot mai potenţată! Iar cel mai puternic mijloc al propagandei este tiparul. Tiparul însă s'a scumpit înspăimântător, în ultimul timp.

Adresăm, un călduros apel, către abonaţii noştri, ca să-şi plătească restanţele **în cel mai scurt timp posibil.**

Fiecare clipă de întârziere înseamnă o lovitură de moarte, dată mişcării de salvare a neamului.

Este, deci, o datorie de bun patriot, ca fiecare să-şi achite abonamentul neîntârziat.

In speranţă că strigătul nostru de alarmă va avea răsunetul dorit, — rugăm, pe toţi cetitorii noştri, ca să trimită plata abonamentelor restante, la adresa:

Administraţia **Revistei „Infrăţirea Românească"**
Cluj, Strada Bob 7.

Dragostea minoritarilor — şi nepăsarea autorităţilor noastre, faţă de fraţii pierduţi printre minoritari

Iubitul cititor să nu se oprească cu cititul la începutul acestui articol, văzând descrierea stărilor poporului român dintr'o comună; căci precum e în această comună, la fel e — dacă nu şi mai rău — pe toată valea Mirajului (între Murăş şi Târnava Mică) şi poate pe aiurea încă prin multe locuri, unde locuesc Români cu minoritari la un loc. Deci articolul prezent nu e numai de interes local, ci din contră din interes general, pentru toţi bunii Români.

In comuna Coronca, jud. Murăş când am venit subsemnatul ca preot (1901), în urma maghiarizării şi asimilării elementului român din decursul timpului, Românii au format deja abia a 5-a parte din populaţie, deşi după îndreptăţirea istorică, cel puţin jumătate ar trebui să o formeze.

La venirea mea am aflat aici pe preotul (mai târziu protoereul) reformat *Kovács Ladislau* un calvin încarnat şi un ungur şovinist fără păreche, având faţă de autorităţi (dela regimul român încoace) ca însuşiri principale: linguşirea şi perfidia. Acest om din toamna anului trecut 1926 a fost ales şi strămutat ca preot reformat la Dej, însă spiritul lui duşmănos faţă de tot ce e românesc planează încă asupra ucenicilor sei de aici.

Privitor la nedreptăţile ce în trecutul mai apropiat ni s'au făcut nouă Românilor de către Maghiari mai ales prin acest om — când pentru cele mai elementare drepturi ce ni-ar fi incumbat chiar şi sub regimul maghiar, azi în România Mare trebue să ducem cele mai aprige lupte — spre ilustrarea cauzei voiu căuta în cele ce urmează a descrie vre-o câteva cazuri:

1. Incă pe timpul stăpânirii maghiare a făcut acest preot reformat o casă pentru petreceri (numită de obşte „casă de joc") pe teritorul comunei cu înşălăciune, fiind dinainte promis că numita casă v'a fi a tuturora (va să zică *şi a Românilor!*), numai ca să contribue toţi locuitorii la clădirea ei. Şi au contribuit cu toţii; şi Românii. Iar teritorul l-a luat în arendă dela comună (tot prin înşălăciune), încheind contract (pe sub mână, să nu observe toţi nechemaţii) pe 99 ani, contra 20 fileri preţ de arândă anuală! După ce s'a dat casa destinaţiei sale, a trebuit să vadă Românii cu amărăciune, că *câştigul întră în cassa Bisericii reformate.*

2. Numitul preot contemplase ridicarea unui monument în mijlocul satului, în amintirea eroilor căzuţi pe câmpul de luptă; însă „schimbându-se lumea" a hotărât aşezarea unei plăci de marmură în biserică (ca se fie mai scutită de vremuri...?) în locul monumentului. Şi fiindcă între eroii căzuţi se aflau şi Români şi la fondul monumentului eroilor au contribuit unii şi dintre Români, mi-au cerut şi părerea mea, ca referitor la eroii români ce zic: să-i cuprindă pe placă, sau nu?

Le-am răspuns: fiindcă aşezaţi monumentul în Biserica voastră, eu nu pot avea niciun amestec; însă părerea mea ar fi ca să-i scrieţi şi pe aceştia, dară să distingeţi pe români de Unguri, pentru posteritate, care uşor ar fi dusă în eroare, de oarece unii Români au nume ungureşti, ca Nehéz, Kerekes, etc. Deci sau să se scrie înaintea numelor Românilor: „Románok" şi la Unguri: „Magyarok"; sau să se scrie numele Românilor cu ortografie românească

Si pe când *în ţintirimul nostru* aproape pe fie-care monument *stă slova ungurească* neconturbată — *şi în biserica noastră* pe fundele coroanelor dela morţi *stă scris numai ungureşte; ei nu au admis în amintirea eroilor români căzuţi pentru patria maghiară, a se induce în Biserica lor (edificiu public în România Mare) litere româneşti, sau cuvântul: „Români" scris pe ungureşte, ca cea mai mică răsplată a jertfei lor...*

3. Am înfiinţat o cooperativă de consum în legătură cu Centrala cooperativelor din Bucureşti; şi pân' a nu se trezi preotul reformat, s'au înscris ca membrii şi câţi-va Unguri (căci numai cu Românii era imposibil să o fac); şi îndată ce s-a trezit acesta, unii s'au şi retras, iar alţii noui nici cu arcanul nu a şi fi mai putut aduce dintr'ânşii. Dacă era cooperativa în legatură cu „Hangya", — era altă întrebare...

Această cooperativă neavând local, iar Ungurii având nişte suterane goale la şcoala lor confesională, potrivite pentru acest scop, — *nu ni le-au dat nici cu chirie pentru cooperativa română,* mai bine le-au ţinut goale cu anii.

4. Cu ocazia reparării ceasului din turn la cerere i s'au votat Bisericei reformate 500 Lei ajutor dela comună. Comisia judeţeană a aprobat această donaţie, cu condiţiunea, dacă comuna are escedent bugetar şi dacă mai este vre-o Biserică de altă confesiune în comună, — să se împărtăşească şi acea de atâta ajutor.

La aceasta patrioţii au răspuns, că mai bine abstau dela cerere *(numai se nu primească şi Biserica română ajutor).* Iar noi luând pentru Biserica noastră dela comună 500 Lei, ca un cadou venit pe neaşteptate, — în fine s-au gândit şi ei... şi au luat ajutorul.

5. In timpul de tot recent (de Rusalii a. c.) a cerut tinerimea maghiară „casa de joc" dela învăţătorul nostru de stat (că de 2 ani e rechiziţionată ca local de şcoală, până la clădirea şcolii noui de stat, care tot din cauza lor se amână, ne voind a contribui la edificare, iar lucrul depus de dânşii la făcutul şi căratul cărămizilor, l'au făcut tot de-antoarsele, cauzând multă stricăciune şi pagubă prin aceasta în material) se aranjeze petreceri pe vre-o 2—3 zile; iar învăţătorul nostru fiind-că în acele zile nu avea vacanţă ca să poată da sala, le-a promis-o condiţionat, dacă prezbiterii (cons. par.) lor îi dau învăţătorului nostru o sală de învăţământ de a lor, având elevii reformaţi vacanţă în zilele acelea şi fiind salele goale.

Şi ce credeţi, că au făcut „presbiterii"? *au preferit a lipsi pe copiii lor de sala de joc pe sărbătorile Rusaliilor, decât să permită învăţătorului şi elevilor (olahi) a-şi pune picioarele în sala (sanctuarul) lor de clasă.*

6. Cu alegerile şi constituirea corporaţiunilor comunale din anul trecut, Ungurii la compunerea listei de candidatură a consilierilor comunali pregătiţi dinainte au declarat (şi unii au chiar strigat) aproape cu o voce că *în listă primesc numai Unguri şi iar Unguri!* — Pe Români numească-i Statul (vorba preotului (Kovács). Cu toate acestea la avertismentul unor funcţionari români, în lista stabilită şi compusă din cei mai şovinişti discipoli alui Kovács Ladislau, au fost induşi doi (2) Români.

Acest consiliu fiind disolvat dintr'un principiu de interes naţional şi în urma unei hotărâri foarte înţelepte a conducătorilor noştri judeţeni, *cunoscători ai lucrurilor* — s-a ales altul cu 3 membrii români şi 6 unguri dintre cei mai capabili şi în

ținuta lor față de Statul Român, mai moderați, oameni pacinici și de înțelegere, *proclamând dintre cei 3 Români pe unul de primar.*

Astfel au ajuns Românii din această comună fericitele momente de- avea *primul primar român.* Această fericire a fost însă de scurtă durată, căci a trebuit să vină — (cine?) — tocmai *Guvernul Român,* ca la apelul *unei părți a minoritarilor* din comună (a celor cu automobil), *să hotărască reîntegrarea consiliului șovinist* **și să destitue pe primul primar român,** instalând pe primarul care nu știe nici românește; și să aducă pe capul bieților români (cari fiind maghiarizați, ar trebui din contră ambiționați) o rușine ca aceasta!

Multe dificultăți ni-se făceau în chestii de acestea chiar de către admintstrația noastră județeană, până ce aceasta a putut cunoaște situația noastră față cu minoritarii și s'a convins despre dreptatea cauzei noastre. Dară ce folos! *Acuma ni-se fac aceleași dificultăți (ba încă și mai mari), de către guvern!*

Și până era răul la județ, fiind comuna noastră numai la 5 km. depărtare de capitala județului, ne duceam des cu rugăminte și proteste, până s'a limpezit lucrul Insă față de Bucureștii ce să facem?... Dacă scriem nu folosește nimic sau ni-se cer prea multe dovezi, cari nu totdeauna se pot produce în măsură îndestulătoare, că lumea e șireată și dușmanii noștri comit faptele în absență de martori, uneori chiar simulând și prefăcându-se că nu știu ce fac, în care caz le cunoști numai — ca cititul printre șire — faptele lor. Și în felul acesta, numai plângerile și tânguirile cât mai dese ar mai putea impresiona inimele celor de un sânge cu noi și în stare de a ne alina durerile, cari ar trebui se fie și ale lor...

Dar până ne-am gândi noi să mergem pe la București (vezi bine numai cu gândul, căci nu avem de unde acoperi spesele...) *se duc grofii noștri cu automobilele* și dela Gogii și Bucșanii noștri aduc așa o recetă contra suferințelor noastre, încât numai de mirosul medicamentului prescris, administrația noastră județeană trebuie să strâmbe din nas și să-și închidă ochii; dar apoi noi cei cari avem se înghițim acel medicament agravator de boală, — ce trebue se suferim? (Caznl cu reîntegrarea consiliului șovinist maghiar și destituirea primului primar român).

Veni-va oare timpul, ca și Guvernul nostru să înțeleagă situația Românilor pierduți în marea minoritară?; și să se îngrijească *în mod special* de ei? Ah, cu mult altfel lucrau guvernele unguresti pentru fiecare suflet de Ungur reslățit printre Români! *Ei apreciau picurul din care știau să se formează marea maghiară.* Nu e de ajuns numai ca să numărăm, că avem atâția și atâția Români (ba nici pe aceia nu-i știm număra), ci să căutăm să-i învățăm a vorbi *și a simți româuește!* (după-ce mai întâi îi cunoaștem și le inspirăm încredere,

Cunosc sate, unde Românii dintre minoritari ne având conducători (preoți, învățători), știu numai că sunt în România, dară nu o și simțesc. Intru toate stau la dispoziția capriciului conducătorilor (proprietarilor) minoritari, și nu îndrăznesc a depăși limita croită de acei conducători, ca să nu fie disgrațiați. Și acești Români afară de stăpânii de eri, pe alții nu știu...

Când se vor întoarce autoritățile noastre spre acești nefericiți Români? Afară de prilejul cu încassarea impozitelor, sau poate în preajma alegerilor?...

In felul acesta nu vom putea stăpâni aceia ce Eroii noștrii ne-au câștigat, cu prețul vieței lor!...

Parteniu Matei
preot ort. român

O datorie a intelectualilor satelor

Una din cele mai de seamă îndatoriri a intelectualilor resfirați în mijlocul populației sătești e fără îndoială îndemnul și exemplul ce trebue să dea țăranului, pentru-că acesta să-și întocmească astfel rostul gospodăriei lui, încât prin munca prestată să scoată maximul de roade de pe pământul ce-l stăpânește.

Recunoscând deoparte că expropriindu-se latifundiile de pe întreg cuprinsul țării s'a incheiat un act de mare dreptate socială, va trebui să recunoaștem de altă parte că producția noastră în anii de după răsboiu s'a micșorat considerabil, scăzând în aceiaș măsură avuția Statului și prin ea avuția populației. Cauzele acestui desechilibru economic sunt desigur multe și tot atât de justificate, bazați pe oarecari constatări precise va trebui totuș să admitem că sunt unele cauze ușor de înlăturat și dacă aceasta nu s'a făcut se datorește ignoranței.

Zilele trecute, într'o călătorie prin părțile deluroase a județului Someș am avut prilejul să văd semănat grâu adus de negustorii locali de prin vechiul regat și în deosebi de pe Bărăgan. Asemenea porumb bănățean am văzut semănat în mare măsură, cu corectivul invocat de agricultori că l-au semănat „în locuri de față", în locuri așezate cu fața înspre soare. O greșală cum nu se poate mai mare. Cu puțină judecată ajungem la constatarea, că grâul adus de pe lanurile Bărăganului nu trăește pe plaiurile muntoase, cum tot astfel porumbul cultivat pe șesurile bănățene nu se desvoltă, nu se coace, și nu rodește în aceiaș măsură pe poienele județului Someș.

Ușor de închipuit acum rezultatul. Semințele au fost aduse prin anii 1919—1920, când în județul Someș lipsa cerealelor era grav accentuată. Creștinii din partea locului, vrând nevrând, în lipsa semințelor propice locului, s'au văzut nevoiți a semăna semințele cari leau stat la îndemână. Grâul a crescut rar, a rodit insuficient și s'a copt adesea forțat de scăderea temperaturii și nu urmând fazele lui obișnuite. Aceiaș cale a urmat-o și porumbul.

Continuându-se însemințarea cu semințele slabe s'a ajuns la o complectă degenerare a cerealelor în aceste părți. Azi lanuri întregi de grâu sunt învadate de măzăriche, rapiță, scăeți și alte burueni, cari îl înăbușesc cu desăvârșire, iar porumbul se desvoltă într'o formă, care umilește pe orice gospodar cu grijă de rostul muncii lui.

Bănuim, că această stare de lucruri nu este limitată la dealurile județului Someș. Județul Someș nu vinde cereale, ci mai cumpără și stabilindu-se, că calitatea cerealelor noastre destinate exportului ca și consumațiunii interne este inferioară celei dinaintea răsboiului, suntem obligați să credem, că lucrul se petrece la fel și în alte părți ale țării. Generalizată fiind nenorocirea, rezultatele nu puteau să fie altele, decât acelea, cari sunt. Agricultorii muncesc mult, iar rezultatul nu este în raport cu munca și capitalul învestit. Imense forțe și capitaluri se risipesc fără rost datorită ignoranței populației dela țară și lipsei atențiunei conducătorilor treburilor publice, cari nu-și prea cunosc îndatoririle. Au fost adesea cazuri când Statul a distribuit populației seminte,

alese bineînţeles, însă cari nu se puteau aclimatiza locului unde erau trimise. La noi lămâii, portocalii, alte fructe sudice cresc şi se desvoltă ca cetăţenii pitici din Groenlanda, aceste plante însă nu rodesc; ele rodesc din belşug numai în patria lor de origină unde clima, pământul, aerul şi poate alte elemente le ajută. Aşa se întâmplă cu porumbul, grâul, ş. a. cereale, cari se desvoltă admirabil în pământurile de origină şi nu se aclimatizează în alte locuri unde condiţiile necesare vieţii lor lipsesc.

Aceasta este una dintre cele mai principale cauze cari au dus rezultatele cunoscute. O raţională cultură a pământului se impune în orice caz. Aratul pământului afund, îngrăşarea locului cu băligar potrivit şi la timp, este asemenea o necesitate imperioasă, cum tot astfel plivitul şi prăşitul semănăturii sunt necesităţi peste cari nu se poate trece fără a compromite străduinţa agricultorilor.

Iată de ce în fruntea scrierii de faţă am accentuat în primul rând că intelectualii satelor au datoria imperioasă de a veni în ajutorul ţăranilor cu sprijinul lor. Agricultura Statului nostru, o spunem răspicat şi fără a depăşi măsura realităţii, se află la o grea încercare. Preoţii, învăţătorii şi toţi intelectualii satelor sunt datori a-şi da concursul lor nelimitat pentru a îndruma pe căi mai potrivite economia agricultorilor, cunoscând că dela îndemnurile lor aşteptăm în primul rând o mai bună stare a cetăţenilor acestei ţări.

Prin voinţa adâncă a neamului nostru, cu concursul neprecupeţit al slujitorilor bisericii, al cărturarilor din toate ramurile şi cu jertfa la care au luat parte deopotrivă toate clasele sociale s'a înfăptuit România de azi. Avem nădejdea că la opera de consolidare toţi vor contribui aducând noui dovezi de iubirea ce datorăm şi păstrăm desigur patriei.

Bunăstarea intelectualilor satelor fiind în funcţie directă de bunăstarea ţăranilor, avem încă un motiv să sperăm o grabnică îndreptare a răului care s'a dovedit a fi păgubitor ţării şi nouă tuturor deopotrivă.

At. Motogna.

Rectificare

In legătură cu articolul *„Ravagiile alcoolului ca în oraşul şi judeţul Turda nicăiri"* apărut în No. 16 din 15 Iunie 1927 primim următoarea declaraţiune dela Dl Dr. Augustin Raţiu, advocat Turda.

„In ceace priveste persona mea declar că eu nu am făcut politică militantă şi nu am avut aspiraţia de a ajunge la inălţimile ajunse de martirul nostru Dr. Ioan Raţiu, — dar şi ca cetăţean şi ca Român mi am făcut în totdeuna datorinţa.

In ceace priveşte blazoanele familiei, — sunt mândru că sunt descendent al celei vechi familii nobile din Ardeal, care şi-a menţinut, prin toate vitregiile timpurilor limba şi legea strămoşească. Oraşe şi comune intregi nu au fost în stare să-şi facă decât mici bisericuţe de lemn pe la periferia satelor. Familia Raţiu de Nagylak şi-a făcut acum 100 ani o biserică măreaţă de peatră în cel mai sovinist oraş în centrul oraşului Turda, — iar marele prepozit Basiliu Raţiu din Blaj — care a presidat una din adunările mărețe din 1848 a infiinţat pentru apărarea limbei şi culturei româneşti un fond Cultural şi şcolastic. Azi fondul acesta are un măreţ palat în mijlocul pieţei Mihai Viteazul sub Nr. 51—53.

Prăvăliile şi locuinţele din acest palat se dau, — conform statutelor, în chirie pe calea licitaţiei publice. Intre oferte egale sunt preferiţi Români. Intre chiriaşii Eforiei sunt: Casina română sau clubul intelectualilor români din Turda căreia ii s-a inchiriat o sală mare şi 2 odăi pre lângă o chirie anuală de 3000 Lei — apoi Grădina Nr. 1 de copii are o altă sală mare cu o chirie de 200 Lei. Aceste jertfe cred că sunt de ajuns pe altariul culturei! Să vedeţi acum cine sunt ceilalţi chiriaşi: Casa Cercuală pentru asigărările muncitoreşti 14 incăperi cu chirie anuală de 14.000 Lei apoi Banca „Arieşana", Josif Ilea, Luca Catarig, Nicolae Moldovan, Vasile Vasi, Simion Feurdean, Simion Poruţiu etc.

Sa intâmplat însă că pentru localul de prăvălie al „Cooperativei Progresul" care plătea chirie anuală de 14 000 Lei a oferit pantofariul Eugen Ferenczy o chirei anuală de 80.000 Lei şi s-a obligat a face pe spesele proprii străformările necesare, cu parchete — galantar etc. Natural că Eforia fondului cultural şi şcolastic nu a putut respinge acest ofert pe motiv că numitul e jidan şi e de altă naţionalitate.

In modul acesta a inchiriat şi firma Szilágyi Eleonora din Cluj un local de prăvălie impreună cu brevetul de beuturi. Că firma aceasta a cedat dreptul său ori a angajat pe fraţii Markus — aceia nu ne priveste. Contractul e viabil fiind observate toate formele legale. Al treilea chiriaş străin este firma J. Eszényi — care stă în palatul Eforiei din anul 1892 plătind o chirie anuală de 50.000 Lei.

Acesta este adevărul.

In ceace priveste modesta mea persoană, — declar că eu nu am intervenit în favorul fraţilor Markus. Contractul lor cu firma Szilágyi Eleonora din Cluj nu l'am făcut eu, — iar contract cu Eforia ei nu au, ci numai cu firma Szilágyi Eleonora, deci nu am traficat nimica nici nu am putut trafica în favorul fraţilor Markus".

Dr. A. Raţiu, advocat.

Solidaritatea criminală a Jidanilor

Să judece fie-care din cetitorii noştri următoarele fapte.

Işi aminteşte ori-ce Român, cu câtă îndrăsneală cereau Jidanii de la *Liga drepturilor omului* împreună cu Jidoviţii plătiţi sau inconştienţi din ţară, să se facă anchete în Basarabia, când s'a răspândit zvonul neîntemeiat că acolo Jidanii ar fi maltrataţi.

Astă-zi stăm martori înmărmuriţi faţă de asasinatele săvârşite de Jidanii conducători ai Rusiei sovietice. Toată lumea civilizată este îngrozită de atâta sânge vărsat, pentru ca Jidovimea să se menţină la putere. Ei bine! Din partea *Ligii dreptului omului* nu se aude nici un glas. De ce? Pentru-că, *corb la corb nu-şi scoate ochii.* Liga drepturilor omului este condusă de Jidani; Rusia sovietică este condusă de Jidani. Iată explicaţia tăcerii; iată dovada hipocrizei Jidoveşti.

Sunt umanitarişti spre a discredita, spre a bîrfi, spre a cobori prin minciună prestigiul statului român; sunt cei mai sângeroşi criminali, acoperiţi cu tăcere de presa şi organizaţiile lor, când luptă spre a se menţine la putere.

Poşta administraţiei.

In numărul din 1 Iulie şi în cel de faţă am alăturat somaţiuni de plată tuturor restanţierilor noştrii, pe care îi rugăm să binevoiască a ne achita fără amânare pretensiunea arătată.

La caz de neachitare până la finea lunei curente, spre regretul nostru, ne vom vedea siliţi să oprim expedierea Revistei şi să ne încasăm pretenziunea pe calea procesului.

INFORMAŢIUNI

Larmă jidovească. Jidanii prin glasul *anumitei prese* trimbiţează *urbi et orbi* că miliardarul american, cel mai productiv factor în viaţa economică actuală, că Henry Ford s'a lepădat de antisemitism. Ei cred că prin asemenea ştire, total inventată, pot dezarma opinia publică europeană în lupta ce se dă tot mai înteţit contra Judaismului disolvant şi cotropitor. Se înşală neamul lui Iuda, înşelând tot de odată şi lumea cu o informaţie falsă. H. Ford, care pe lângă cunoaşterea desăvârşită a industriei lui, .mai este şi un adânc cugetător, scriind regulat pagini de o distinsă originalitate în revista lui săptămânală *The Dearborn Independent,* nu poate răsturna, de dragul Jidanilor, adevăruri dobândite, printr'un adânc spirit de observaţie din contactul pe care ca om de afaceri îl va fi avut cu Jidanii. El nu poate, ca om întreg şi caracter statornic, să califice azi drept rătăcire ceia ce până eri a denunţat întregi lumi ca adevăr. Jidanii pur şi simplu mint.

*

Turmă şi personalitate. Alegerile actuale au dovedit că cele două turme politice organizate s'au înghesuit în Statul ţării în aşa fel, în cât loc pentru personalităţi nu se mai găseşte. Nu contestăm meritele păstorilor Brătianu şi Maniu; dar după ei vine atâta puzderie de trepăduşi fără nume, în cât au rămas pe din afară personalităţi politice şi fruntaşii culturali ca Iorga şi Goga, tocmai sub regimul prezidat de Dl Brătianu, care acum 4 luni se lăuda că va inaugura o *politică culturală* a partidului liberal. Cu această lozincă a isbutit să înregimenteze şi mulţi profesori universitari de la Cluj. Dar ori cât ar fi de garnisit partidul cu noi forţe culturale, rămâne un fapt incontestabil, că Iorga şi Goga strălucesc prin absenţă în Parlamentul liberal, micşorându-i prestigiul şi jignind bunul simţ românesc. Ce zice Dl Duca?

*

Iniţiativă lăudabilă. Aflăm cu deosebită bucurie, că organizaţia noastră din Arad, a hotărât să întemeieze o bancă, începând cu un capital de zece milioane Lei, împărţit în acţiuni nominative de câte 200 lei, care bancă se va numi *Apărarea Naţională Creştină,* având scopul astfel definit în prospectul de emisiune, publicat în ziarul organizaţiei *„Voinţa Poporului"* din 3 Iulie 1927:

Scopul Societăţii este contribuirea la întărirea vieţii noastre economice — financiare, — industriale — comerciale — agricole — culturale şi sociale, înţălegând că interesele materiale ale ţăranilor, camercianţilor, industriasilor şi intelectualilor români nu pot fi servite în felul cuvenit de către instituţiunile financiare streine sau cu cointerescre streină

Toate operaţiunile Societăţii vor avea esclusiv caracter naţional creştin.

In acest scop Societatea

a) va da credite eftine şi numai la cetăţenii români creştini;

b) va iniţia şi va contribui la înfiinţarea de cooperative agricole, case naţionale şi biblioteci populare;

c) va iniţia şi iniţia fondarea de ateliere, fabrici, intreprinderi industriale şi comerciule cu ajutorul meseriaşilor şi comercianţilor români — creştini acordând credite eftine;

d) va ajutera căminurile studenţeşti şi de ucenici;

c) va face propagandă prin conferinţe şi prin scris, susţinând şi sprijinind din beneficii instituţii de binefacere si culturale, cu caracter nat. creştin.

Urăm acestei iniţiative, pornită din suflet românesc, isbîndă deplină.

*

Grindina din jud. Arad. In seara zilei de 2 Iulie a. c. un uragan cumplit însoţit de grindină de mărimea prunelor, a distrus o făşie de loc de cca 15 km. lăţime şi de vre-o 60 km. lungime, începând dela Şemlac trecând peste Arad, Glogovaţ, Şiria, Arăneag şi m. d. — toată recolta câmpului şi a podgoriei. — Fruntaşa comună Şiria a fost cea mai năpăstuită. Aici uraganul a fost mai turbat. Atât câmpul cât şi dealul a fost completament distrus, nerămânând nici măcar o frunză sau fir de iarbă pe alocuri. Turnurile ambelor biserici româneşti au fost dărâmate, case descoperite, pomi şi copaci smulşi din rădăcină.

Un ajutor grabnic şi eficace din partea guvernului, ar fi nu numai necesar, dar imperios reclamat de locuitorii năpăstuiţi şi lipsiţi de mijloace materiale.

Din parte-mi îndemnăm pe toţi cei năpăstuiţi de grindină, să nu-şi piardă curajul şi credinţa în ajutorul lui Dumnezeu, ci să pornească la muncă în satele vecine unde bogăţia rodului reclamă toate braţele disponibile şi în felul acesta să-şi agonisească hrana pentru iarnă.

*

In judeţul Alba-Iulia, neobositul luptător naţionalist creştin dl Teodor Vasinca, comerciant în Uioara, ajutat şi un grup de tineri însufletiţi a purtat cu demnitate drapelul Ligei Statutare, cu ocaziunea alegerilor din 7 şi 10 Iulie — ducând, pretutindenea cuvântul adevărului.

Acest cuvânt, purtat cu grele sacrificii pentru luminarea Poporului Român şi pentru eliberarea lui din jugul economic jidovesc — îşi va da roadele în timpul cel mai scurt. Dreptatea e cu noi, şi nu peste mult vom face ca România să fie a Românilor!

Aflăm spre marea noastră mulţumire, că un grup de tineri pregăteşte o adunare mare a Ligei Statutare, cu care ocazie va aranja şi o petrecere cu producţiune teatrală şi dansuri româneşti.

Indemnăm pe toţi Români de bine, să se apuce de lucru pentru strângerea rândurilor bunilor Români, să ţină adunări să aranjegeze petreceri şi din bună vreme (2 săpt. mai înainte) să ne anunţe pentru a putea participa şi delegaţii noştrii.

*

Din judeţul Arad Trimetem tuturor organizaţiunilor Ligei Statutare din judeţul Arad, viile noastre mulţumiri pentru cinstea ce ne-a făcut candidând în fruntea listei pentru cameră pe dl Prof. univ. I. C. Cătuneanu, şi pentru buna primire ce i-a făcut acestuia ori unde s'a arătat. Nu mai puţină recunoştinţă datorăm bravilor noştrii Români, care au rămas credincioşi jurământului depus şi au votat cu lista Ligei statutare.

Recunoştinţă şi mulţumită se cuvine şi domnilor candidaţi, care n'au cruţat jertfe şi oboseală pentru luminarea Poporului vestind cuvântul adevărului.

*

Reprezentantul nostru din America dl Nicolae Tecău, venit în patrie pentru câtva timp, este bolnav la pat în orăşelul Sebeşul-Săsesc. Dorim iubitului nostru reprezentant grabnică însănătoşire.